

V torek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vsako leto 8 gl. — k.
za pol leta . 4 . — .
za četrt leta . 2 . 60 .
Pe pošti:
za vsako leto 10 gl. — k.
za pol leta . 5 . — .
za četrt leta . 2 . 60 .
Vredništvo in opravištvostvo
je na stolnem trgu (Dom-
plate) his. št. 184.

SLOVENSKI NAROD

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1 krat.
5 kr., če se tiska 2 krat.
4 kr., če se tiska 3 krat.
veče pisnenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štempelj) za 30 k.
Kopirski se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Rodoljubi sevniškega in brežkega okraja so skle- nili dne 2. maja (nedeljo) sklicati slovenski tabor v Sevnico (Lichtenwald).

Odbor je že sestavljen; govorilo se bo o splošnih
slovenskih in nekterih lokalnih predmetih.

Dopisi, ki se tabora tičejo, naj se pošiljajo g.
tajniku sevniške čitalnice.

Federalizem.

Ako so se naši slovenski poslanci glasovaje za zdanje dualistične
razmere izgovarjali in zagovarjali s tem, da dualizma oni niso mogli usta-
viti, da bi bila zdanja sistema tudi brez njih prevladala, podučila jih boče
prihodnost, da pride federalizem ukljub temu, da oni ne delajo zanj.

Kakor tudi že vladni organi obraze delajo, kot da bi zdanje mi-
nisterstvo sladko in mehko ležalo na postelji brezskrbnosti, vidi opazovalec
že od daleč, da se celo poslopje dunajske državljanske modrosti maje, in da
treba samo slučajne sape, da se šibke podpore izpodmeknejo in bo treba
na novo — če Bog da, stalneje in srečneje — zidati, kakor je centralist
Šmerling in dualist Beust zidal. Možje, ki stojé na čelu nemškemu držav-
nemu zboru na Dunaji in na čelu stranke, ki je imela do zdaj samo gospo-
darstvo v rokah, so skušali in delali zopet dve leti. Skušnje pak, ki so jih
nabrali, gotovo niso take, da bi smeli ponosno glavo vzdigniti in reči: naša
načela so se dejansko potrdila. Skušnje so temuč take, da vidimo nekatere
spehane popuščati visoke prostore, ki so jih pridobili, nekatere pa s posled-
njo obupno močjo riniti po stari stezi. In lahko je sprevideti, da je tudi
tem očito, kako se težave in zapreke, ktere so svoj križev pot nastopivši
našli, niso nikakor zmanjšale, temuč so povsod narastle in naraščajo. Spre-
vidijo gotovo, da je državna oblika, ktero so sramežljivo izneverivši se cen-
tralizmu poprijeli in kot edino mogočo proglašali, za Avstrijo sosebno takraj
Litave neizpeljiva. Da se po tem spoznanji ne ravnajo, kriva bode pač le
psihologična večna prikazen na vsem kar je človek, da je prvič težko pu-
stiti visoko stališče samovladanja, drugič pa, da nihče svoje zmote sam rad
ne prizna.

Da so stvari res take, nam priča nemško časopisje samo. Vladno si
s težavo in skrbjo prizadeva svetu dokazati, da nevarnosti ni, da je vlada
še pri moči in ravno s tem izdaje položaj vsega stanja. Kar pa je neod-
visnega časopisja, začena si vratica dolbsti, skozi ktera se bo dalo ob vsaki
priliki preiti. Dunajska „Morgenpost“ naravnost prizna, da se zdanja državna

oblika ni skazala za dobro, da bode treba federalizem resno v preudarek
vzeti. Vsi drugi demokratični listi v enomer svetujejo pogodbo in spravo s
Čehi, da si jim je znano, da je mogoča le na podlogi cislajtanskega federal-
izma. Geslo, ktero so nam Slovanom decemberske ustave prestrogi in
osorni priverženci kot nož na prsi stavili: „ptič žri ali umri!“ to geslo je
precej utihnilo, ker ostrim gospodom je pogum izbežal, ko vidijo da ptič ni
hotel žreti, pa tudi ni hotel umreti.

Brez dvombe je isto spoznanje zašlo tudi že v najviše kroge. In da
si ni znano, kaj in kako so sklepali v ministerskem posvetovanji, kteremu
je cesar sam predsedoval, in ktero je imelo težko in vendar lahko vprašanje
na dnevnem redu: kako nasproti vedno rastoči opoziciji ravnati; vendar smo
preverjeni, da se na tem najvišem mestu denašnje razmere niso mogle kot
zmagonosne in Avstriji trdno bodočnost obetajoče razložiti.

Kak upliv bodo imele ogerske volitve in narastenje opozicije proti
ogerski vladi na Cislajtanijo, to bomo mogli še le pozneje drobneje razso-
diti. Glede na to pa, da te volitve precej pretresó narejen „ausgleich“ in
obestranske vlade, gledé na to, da se trije voljeni Slovaki in večina Srbov
ki oboji nam cislajtanskim Slovanom gotovo niso sovražni, drže levece, hrvaški
za Slovanstvo malomarni unionisti pa desnice, že zdaj utegnemo reči, da
nam Slovanom ne bo v večo od zdanje škode to, kar se je Zalitaviji obrnilo.
In v tem nas potrjuje tudi to, da se naši zdanji nasprotniki Košutove zmage
jako malo veselé.

Stvar je torej gotova, da ima federalizem baš zdaj upanje na goto-
vo bodočnost. In če se umeteljno zdanje poslopje še kaj podpre in še ne-
kaj časa stoji, naposled bode moralo pasti in naravnejemu prostor narediti,
federalizmu. Obžalovati je nam Slovincem le, da naš poldrugomilijonovi
narod slovenski v borbi dejansko in zunanje ne pomaga, temuč imajo naši
poslanci veselje podpirati stvar, ktere narod nima v čislih in ktera sama
ima pasti.

Dopisi.

Iz Ljubljane 27. marca J. R. (Prihodnost v mestnem odboru;
spomin na volitve.) Kmaló po veliki noči se snide novi zbor mestnih kori-
fej; da bo predsedoval naj stareji odbornik dokler ni izvoljen novi župan,
to zahteva parlamentarni red. A vganite kdo je naj stareji odbornik?
Noben drugi kakor gosp. Sagreischegg z dušo in telesom! Radoveni smo,
kako bo on vodil seje, to je vganika, parlamentarnost je njemu v besedi in
pomenu „kinežka, vas“. Mogoče da se mu bo v glavi svetilo, ko bo zagledal
zelene mize, papir in črnilo s peresom pred seboj, reči ktere on še nikdar
rabil ni, k večem kader je kak križ namalal, in to prav z „andohtjo.“ Res
čuden bo ta prizor, upamo da kaj takošnega se ni še dogodilo kar je

Listek.

Glagolica v Istri.

(Spisal France Ravnik.)

Zgodovina je naša najboljša učiteljica, ona nam kaže v čistem ogle-
dalu prošlost, sedajnost in prihodnost, kaže nam slavo našo in naše robo-
vanje. Povsod kjer Slovani bivajo, ima narodnih mož, ki žrtvujejo trud in
življenje, da iz tavnih kotov spravijo na dan oprasene listine, da jih očis-
tijo plesnjobe in pajčine, ter zavidiijo, kaj te listine govore o naših preddedih.
Tudi Istra ima takovih listin, tudi Istra ima svojo zgodovino, ali nima ro-
doljubov, da bi nam o njej kaj povedali. Da prestrižem nesrečni molk, bom
po mogočnosti in na kratko obznanil, kako je bilo nekdanj dobro glagolici v
Istri, glagolici, ki je čast in slava naše prošlosti. Odkod je prišla glagolica
v Istro?

Ako pogledaš na zemljevid nekdanje Hrvatske, ko jo še imela svoje
narodne župane in kralje, vidiš potegneno črto do reke Raše v Istri, ki je
bila severno-zapadna meja kraljevine hrvatske. Črta je tako potegnena, ali
nekoji zgodovinarji trdijo, da se je hrvatska protezala mnogo dalje, t. j. do
Pazina. Pomisliv na razpad Veliko-Moravske, ko so Slovani potegniti morali
pred Nemci in Magjari (od l. 886—896) k svojim bratom Bolgarom in Hrva-
tom, pomisliv, kako radostno so Hrvati sprejeli glagolico, moremo že iz tega
skleniti, da je že v X. stoletji glagolica v istranskih hrvatskih sročih pravo
bogoljubnost obudila. Ako pomislimo nadalje, da je bilo Metodovo osebno
delovanje (od l. 869—885) med panonskimi Slovani od Boga obilno blago-
slovljeno, da so panonski Slovani stiskani od združenih sovražnikov vrveli k
jadranskemu morju, v severno denašnje Istro, moramo zopet soditi, da so
tudi panonski Slovani svoje brate v Istri z glagolico osrečiti mogli. Ne sme
se nadalje prezreti, da Pul (Pola) je bil skoz več časa z Reko v eno škofijo
združen, kjer so bili onda vsi cerkveni obredi, vsa služba božja čisto narodna,
t. j. glagolska. Iz tega moramo soditi, da v Istri do Pula je vladala v cer-
kvah jedina glagolica. Slednjič moramo uvažiti tudi to, da je v raznih kra-
jih tužne Istre strašna kuga pustošila naše kraje posebno l. 1366, 1580, 1600
in 1630. Tako n. pr. je imel Poreč l. 1360 nad 3000 duš, l. 1600 samo 300

in še te stanovnike je zadnja kuga l. 1630 pomorila, tako, da je mesto ostalo
pusto in prazno. V opustošeno Istro se je v spomenitih letih naselilo mnogo
dalmatinskih Srbo-hrvatov, ki so doma le narodno službo božjo poznali, in
gotovo v svojo novo domovino, Istro, glagolske knjige in svoje duhovne,
prave glagoljaše, s sabo pripeljali.

Ali pustimo posvetno izpraševanje, kedaj, odkod in kako je glagol-
ska služba božja v Istro prišla, pogledjmo v lice sami stvari. Stvar je jasna:
da skozi več stoletij je kraljevala v celi Istri glagolica in to vse do druge
polovice XVIII. veka. Da je to prava istina a ne tanko izpredena domišljija,
nam kažejo:

- spomeniki, nadpisi v cerkvah in na grobih, kterih v Istri ni malo;
- glagolske knjige, kterih se dandenes v Istri mnogo najde, le žalibog,
da jih nijeden ne rabi;
- delovanje Istrana Štefana Konsula, ki je od l. 1560 do Ungnadove
smrti (l. 1564) v Regensburgu glagolske črke dogotovil, v Urahu ciril-
ska slova priskrbel, vse verske knjige, kolikor so jih v času refor-
macije tiskali, vredoval, čistil in trebil in jih s pomočjo koparskega
škofa Petra Vergeria, bogoslova na glasu, mnogo v Istro zasejal. Kje
se je naš Konsul v glagolici tako izvrstno izuril? Gotovo ne v Nem-
čiji nego doma v Istri, kjer je onda glagolica bila v največem in naj-
lepšem cvetji. Da se je mnogo Konsulovih glagolskih knjig v Istro
ugujezdilo, nam kaže Oglejski zbor l. 1596, ki je odločil: da škofje,
v kterih cerkvah so ilirske (glagolske) mašne bukve in breviri v po-
rabi, da jih dado s pomočjo izvedenih in pobožnih mož pregledati in
popraviti.*)
- Istino, da je bila v celi Istri služba božja glagolska, narodna, nam
slednjič potrdijo naši najhujši sovražniki. Koparski škof Naldini, ki je
izdal l. 1700 cerkveno korografijo koparske škofije, v kateri je name-
tal na nas v ničem krive Slované toliko psokv, blata in smrada, da
je človeka groza, mora vendar v svoji zagrizenosti priznati: da že pol
ure od Kopra v vseh cerkvah služba božja čisto slovanska. Ali to se
ni godilo samo v selih, nego tudi v mestih.

*) Qui illiricam oram colunt, Episcopi, in qua brevium et missale lingua illirica
in usu habetur, eurent, ut illa diligenter adhibitis doctis et piis viris, qui illam
linguam callent, revideantur et emendentur.

Dežman živ. Mogoče a le mogoče je, da se navadi gosp. Sagreischegg v eni noči brati in pisati, vsaj pri nas je vse mogoče. Dokaz temu je: Da je gosp. učeni profesor Pirker tudi v eni noči iz gorečevnetega Slovenca se prekucnil v najsilovitejšega nasprotnika naroda. Je li to značajnost da popusti človek svoj program, in to brez vsega premislika in prevdarka edino le iz lakomnosti puhle časti, da bi se nekoliko v stopnji naprej pomaknil.

Še nekaj; mnogo imamo c. k. uradnikov kateri kakor sami pravijo so zoper svoje prepričanje volili mestno zastopništvo, edino le za tega del, kjer jim je bilo „naprej pisano“ in iz strahu, da bi svoj kruhek ne zgubili. Vprašamo, je li to volitev? Po postavi v konstituc. državi mora biti volitev svobodna, ako pa ni svobodna, je to predrzna sila „amtschef-ov“, tedaj zoperpostavno delovanje, kar bi nikdar ne smelo pripuščeno biti in opominja na najzavrzljivejši absolutizem.

Iz Ljubljane, 29. marca [Izv. dop.] Srčno rad bi začel svoj današnji dopis z navadnim uvodom vseh dopisnikov in rekel: „Iz zanesljivega vira Vam morem povedati“, toda to je v Ljubljani — naravnost rečeno nemogoče ali pa laž. Zanesljivi viri so tukaj popolnoma vtihnili in mnogokrat se človeku pripeti, da iz ust ene in iste osebe sliši o enem in istem predmetu ravno nasprotno razlaganje. V dokaz temu naj Vam le memogredé omenjam, da pristopajo nekateri ljudje k nekemu prav resnemu društvu, kakor pravijo, „aus Jux“ in da v privatnih krogih prav vesele norce brijejo o svojem javnem postopanju.

Ako se vpraša po razlogih takega vedenja, prav lahko se dobi raztegljiv izgovor, da je treba čisto marsikaj storiti, kar se človeku sicer gabi. Da tako tolmačenje ni ustvarjeno po tem, da bi v prave struge speljalo javno mnenje, mora vam biti očitno. Sploh pa smo pri nas prišli tako daleč, da o javnem mnenju v pravem pomenu niti ne more biti govora. Mesto, na katerem drugodi stoji in nekoliko tudi vlada javno mnenje, posedlo je v naši megleni Ljubljani — skrivno ugibanje v svojo onemoglostjo. Kaj je govoril minister Giskra med predstavljanjem deželnega odbora o slovenskih tirjativah, ostalo je do današnjega dne neznan. Tukajšnji slovenski list je rekel, da je „Tagblatt-ovo“ sporočilo o tej stvari gola laž; merodajnim krogom blizo stoječe osebe pak so vedele pripovedovati, da je „Tagblatt-ovo“ sporočilo vendar le resnično in nejasnost je prišla tako daleč, da je slovenski list sam moral vprašati: kaj je resnica? In da bi bilo tudi neresnično to, kar je pisal „Tagblatt“, tega vendar ne vemo, kaj je govoril dr. Giskra, ki nam je v tej zadevi vsaj neprimerno zanimljivejša oseba, kakor „Tagblatt-ove“ laži, in moramo le na skrivnem ugibati, kaj in kako se je godilo in govorilo, dasiravno menda ni niti prenapeta, niti preidilčna želja (da ne rečemo tirjatev), naj bi narod izvedel sodbo, katero je proti svobodno voljenemu zastopu v zadevah vsega narodovega programa izrekla toliko mogočna eksekutivna oblast, odgovorni minister, svetovalec vladarjev. Meni vsaj — in če sem slabo podučen, dam se rad podučiti — je monopol s takimi skrivnostmi celo nova ustavna prikazen!

Enaka nerazkrita stvar, katere se tudi noče nihče usmiliti, katero Vam torej tudi jaz le kot nezagotovljeno govorico poročam, je sledeča: Pripoveduje se, da je eden slov. državnih poslancev vprašal na merodajnem mestu v Ljubljani, ali naj se vrnejo Slovenci iz dunajske lesenjače, a pristavil, da bi potem izstopivši drž. poslanci zapustili tudi deželni zbor kranjski. Iz Ljubljane se jim je neki potem odpisalo, naj le ostaneje poslanci, kjer so! Najgotovejša med vsemi ljubljanskimi prihodnjimi dogodkami je, da se izvolil g. K. Dežman za župana mestnega in tako pride k nekateri plači za svoje neprestano protinarodno agitovanje. Ako sem prav podučen, hoče novi župan

takoj poseči po mestni popularnosti in se prostovoljno odpovedati onim 400 gl. za katere se je bila pod županom dr. Costom pomnožila stalna letna županova plača od 1200 gl. na 1600 gl. — Ali se bo društvo „Slovenija“ pečalo kaj za nove volitve, ni še znano. Nekterim se zdi mogoče, da bi društvo utegnulo narodnjakom odsvetovati vdeležiti se prihodnjih volitev za deželni zbor, da bi potem nemškutarji imeli tudi v deželnem zboru priliko pokazati, da ne umejo ničesar koristnega za deželo ustanoviti.

Iz hrvaškega Zagorja 30. marca. [Izv. dop.] Rauch je 12. t. m. pri banketu v Sisku prorokovalno rekel: do juter ob petih popoldne bo zakonski članek o našem vseučilišču prejšnjo sankcijo zadobil! Od tistega dne je že več kot tri tedne preteklo, prejšnje sankcije za naše vseučilišče pa še zmerom ni; in po duhu sodeč, ki je denes ves naš političen zrak zaothlapil, je tudi še tako hitro ne bo. Rauch je s svojim nepremišljenim govorjenjem v Sisku pokazal, kako malo je diplomat. Magjaroni so že nejevoljni, da prejšnje sankcije tako dolgo ni, kajti ravno s vseučiliščem so hteli ponosno pred narod stopiti, pa reči: vidite, to je naše delo, to smo mi izposlovali, za to se imate samo nam zahvaliti; ter se tako zopet v javnem mnenju rehabilitirati, ki je začelo vsak dan bolj svoje roge proti njim kazati; pa to jim bo bržko ne spodletelo. Andraš — tako svet govori — je proti utemeljeni vseučilišča v Zagrebu, in on je tisti, ki okleva dotični zakonski članek Nj. veličanstvu v potrjenje predložiti. Stekliši — tako Magjaroni zaničevalno narodnjake imenujejo — bi bili, da so na kormili, stvar gotovo na drugem koncu prijeli. Kamo sreče, če bi nam bil Andraš to rekel, kar je Giskra dr. Bleiweisu v Ljubljani rekel, namreč: osnujte si narodna učilišča, če jih morete, ali ne zahtevajte to od vlade, kajti ona za narodna učilišča nima denarja. Kamo sreče, pravim, če bi bil Andraš to nam rekel! Mi imamo v naših deželnih zakladah več kot pet milijonov gotovega denarja, pa bi si s temi sredstvi že kakšno takšno vseučilišče na noge postavili. Ne veselite se tedaj, če mesto Beusta Andrašja za kancelarja dobite. Andraš bo posebno slab prijatelj Vam Slovincem, ker ste sosedje nam Hrvatom, in od naji ne sme nobeden nič imeti, kajti če enemu kaj daš, bo kmalu tudi drugi roko stegnil. Slovenski narodni pregovor pravi, pravice veliko, pravice pa malo, in s tem je vaša in naša nova éra do pike karakterizovana. Drugi zakonski članek, kterega prejšnje sankcije vsak dan pričakujemo, je članek o ustrojenju naše vlade, kateri zakonski članek epiteta: avtonomna, odgovorna, samostalna, neodvisna, in bog si ga ve kakšne še vse privedlje. Pravijo, da se tudi glede tega članka stvar malko opotika. Še ob dvanajsti uri je Rauchu za rokom šlo §. 11 tega članka po saboru v tem smislu spremeniti dati, da je kontrasignatura našega ministra za vse vladne predloge zagotovljena. Naš minister v Pešti bi moral to biti, kar je bil svoje dni Festicisti na Dunaji, on je pa — sam ne vem kako bi rekel — neka politična nepravilnost. Kaj ima ministerski pouvoir kontrasignaturu pomeniti, to se bo v enem v dveh letih, kadar bo praksa več konkretnih slučajev seboj prinesla, pokazalo. S to kontrasignaturo se je stvar še-le prav pomešala in pomandrala. Na zadnje se ne bo vedelo ne kdo je vlada, ne kje je vlada; ali je vlada ban, ali je vlada minister? ali je vlada v Zagrebu, ali je vlada v Pešti? Vsa naša z Magjari sklopljena nagodba bo prišla na tak način ad absurdum; in to je brž ko ne tudi namera današnjih magjarskih državnikov. Oni bi radi kakšen povod imeli, da nekega lepega dne s celo nagodbo tabula rasa naredi, in hrvaško in slavonsko kraljevino v magjarske varmedijije raztrpijo. Lepi izgledi v bodočnost! — Zmage magjarskih levijakov pri volitvah za državni zbor tukaj nismo ne veseli

V Kopru so imeli glagoljaši, frančiškani tretjega reda, že l. 1470 svojo cerkev s. Marije Majdalene, kasneje cerkvico sv. Gregorja, zato jih ljudstvo še dandanašnji Gregorjane imenuje. Ti ljudje so imeli v Kopru, gnjezdu vse isterske italjanske kulture, glagolsko službo božjo. Naldini tako o njih piše: „V ovi cerki se opravlja služba božja in sr. maša v ilirskem jeziku. Ako se rabi v celej Istri — kakor se rabi v koperski skofiji — latinski in ilirski jezik za narod italjanski in slovanski v njej bivajoči, se tudi pristaja, da se v glavnem gradu Istre t. j. v Kopru, peva hvala in slava Bogu v jednom in drugem jeziku.“ *)

Te besede služijo na čast Naldinu samemu ker pokazal je s tem, da tudi naš najhujši sovražnik more pravični stvari pravičen biti. Pri tej priložnosti naj tu mimogrede omissim, da venetačka republika ni zatirala narodnih slovanskih knjig ni v Istri, ni v Dalmaciji. Mnogo glagolskih, še več pa cirilskih knjig se je tiskalo ravno v Venedicah, znamenje, da je venetačka vlada svobodno puščala, da se tiskajo naše knjige, ter šire po jugu. Tudi to služi na čast jadranskemu levu: da je venetačko svetovalstvo, kader je dajalo zakone za naš narod, izdavalo jih v hrvatskem jeziku za gornjo, a v srbskem (t. j. cirilskimi črkami) za doljno Dalmacijo. Takih oglasov in naredeb imamo mnogo od 16. stoletja vse do l. 1798. Živi dokaz, da nekdanji Italijani so bili mogo pravičnejši nam Slovanom, kakor so današnji.

Opisal sem do zdaj srečno in sijajno stanje glagolice v Istri vse do druge polovice preteklega stoletja.

Kako je pa dandanes s glagolico pri nas? Gorke solze ti morajo oblitati lice, ko stopiš na grob največje slave jugoslovanske, na grob glagolice. Raztresene leže kosti naše častne jugoslovanske majke; tu in tam kak nadpis; tu in tam kaka raztrgana glagolska knjiga. V Istranskih cerkvah, kjer je duhoven pobožno peval: V višjih srca! se denes peva: sursum corda, in ljudstvo mehanično odgovarja: habemus ad dominum.

Kdo je kriv, da smo tako sramotno propali? Vzroki so različni, vseh nabrojiti ne morem in tudi ne smem. Naš narod je o tem nedolžen, ker on je še dandanes kakor zamaknen, ko v cerkvi kako glagolsko besedo

čuje. Po moji misli je propadu največ kriva: naša izreja v gimnazijah in bogoslovskih semeniščih. V gimnazijah se je naš jezik zanemarjal, o glagolici se nam še sanjalo nije; v semeniščih smo se učili vseh mrtvih jezikov tudi judovski, in tako smo stopili iz semenišča prav mrtvi učeniki med živo ljudstvo. Stara dalmatinsko-hrvatska duhovščina je zginila iz Istre, nova pa t. j. ali poitalijančeni Istrani ali ponemčeni Slovenci niso ljubili glagolice, ker je poznali niso. Poitalijančeni Istrani so z veseljem prigrlili latinščino, ponemčeni Slovenci ravno tako, ker jim je bila glagolica nov svet: slepci so se ogibali solncu, ker njegovih žarkov poznali in občutili niso! Tako je vse propalo. Zadnji duhoven, ki je pri mašah in večernicah izvorno iz glagolskih knjig antifoniral, je bil u Kastvu pop Andre Marot. Umril je lani. Naj bode rodoljubu zemljica lahka!

Jeli latinščina glagolico vse na enkrat iz cerkve pregnala? Ne nego malo po malo. Novo duhovstvo znajoč, da narod ljubi službo božjo v narodnem jeziku, je v početku tekočega stoletja uvedlo v Istro tako imenovani „ščavet“ t. j. knjigo, tiskano z latinskimi črkami, v kateri so berila, evangeli, molitve in vse kar se pri maši „glasno“ peva, ne z staroslovenskem, nego v današnjem hrvatskem jeziku. Bolje nekaj, kakor nič; ali kaj koristi? Rabi se ta knjiga le v Liburniji, in še tu ne povsod, v notranji Istri je pa to pripuščeno ad libitum parochi t. j., kakor se župniku poljubi. Narodnih župnikov je dandanes v Istri malo, zato tudi zadnje naše upanje ščavet, že umira. Da je to živa istina, samo en dokaz. V Liburniji naročito v Klani, dokler je živel župnik Marčelja in dokler je njegov pomočnik Korban tamošnji narod v petji izvrstno podučeval, je bila vsa služba božja čisto narodna; Marčelja je umrl, blagi Korban tudi in ž njima je u Klani umrla tudi narodna služba božja. Novi župnik je intoniral: dominus vobiscum, razumno ljudstvo pa, ki zna, da je duhoven zavolj naroda na svetu, je lepo odgovarjalo: In s duhom tvojim! Sodrga.

Bodemo li večno v tako žalostnem stanju ostali? Nas zgodovina slavne prošlosti nič ne uči za boljo prihodnost? Kdaj se bodo naša latinško — ponemčena sredovečna semenišča vsaj na toliko spremenila, da se bodo v njih mladi bogoslovci, naša prihodnja nada, podučevali poleg judovščine tudi v staro — in novoslovensčini? Upajmo, da bode bolje. Početek je storil presv. tržaški škof, čast mu!

On ne vzame v semenišče nobenega brez svedočbe, da se je na

*) Se in tutta l' Istria, nonche in questa diocesi s' usano gli idomi latino ed illirico per comodo delle due nazione italiana e slava in essa commoranti, come vedrassi altrove, era „ben dicevole,“ che nella loro metropoli nell' uno e nell' altro linguaggio si tributassero i sacri inni al Signor della gloria. —

ne žalostni. Vrag je vrag ali sedi na levi, ali na desni. Deakovci so mrkvo za sebe delali, bogme levičnjaki jo tudi za drugega ne bodo, nego samo za se. Razlika med Deakovci in levičnjaki je ta, da Deakovci vendar še, nekako Avstrijo, se ve da le kolikor je njim v prilog, pripoznavajo, levičnjaki pa vse kar je avstrijsko perhorekujejo: Tudi pri nas na Hrvaškem imamo eno tako stranko, kateri je avstrijska ideja do v dno srca zoprna, in to so tako zvani Starčevićjanci, ki imajo v „Hrvatstvu“ svoj organ. — Kdaj bo Rauchova inštalacija, še ni znano, vstanovljeno je leto, da se bodo dotični stroški iz deželne blagajne vzeli, in sicer to ne bodo mali stroški, kajti naš uradniški sabor je rekel, da ima inštalacija biti „što sijajniša“. To se mi ravno tako zdi, kakor če bi kak fajmošter za svojo inštalacijo vzel denar iz cerkvene, ali kak župan za svojo inštalacijo iz občinske blagajne. Da se bode tedaj naš ban na deželne stroške inštaliral, to ni samo nepravilnost, to je poseg v ptuje premoženje.

V Pragi 27. marca 1869. Zadnje čase tega meseca smo se naj več pečali z Rimom. V prvi vrsti z onimi našimi plemenitaši, ki so romali v Rim in popadali na kolena pred papeževim stolom; iz kakošnega namena so to storili, mi ni znano; toliko pa zamorem reči, da jih je le malo narodovcev, ki bi bili ta njih korak hvalili. S tem je zopet enkrat prišlo vprašanje na dan, ali se imamo na naše plemstvo zanašati ali ne, ali imamo hoditi z njim ali ne. Naše plemstvo sicer ne celo, je narod obsodil, in ono vprašanje odgovoril z „ne“. Zakaj, si lahko mislite sami, saj vsi ostane plemstvo povsod enako. — V drugi vrsti je pa bila na dnevnem redu papeževa adresa. Ta adresa je dobila tukaj kaj malo podpisov, kar si je tudi lahko tolmačiti. Nemci tako ali tako ne podpisujejo takih adres in so ker so „liberalni“ proti njej. Naš narod pa je zadnje čase kakor veste, sam s seboj imel toliko opraviti in je bilo stanje njegovo žalostneje nego cerkveno. Tako je mogoče da po nekterih farah niso dobili le enega podpisa. Na Smichovu je bil le eden podpisan. Ko je bil pa lastnik imena poprašan, je rekel da ni sam podpisal in tudi nikogar pooblastil podpisati ga. Drugega z enacim imenom na celem Smichovu ni bilo. Kakor trdè, je mnogo podpisov narejenih. Tudi akademični senat je sklenil poslati papežu adreso, in to je bil ogenj v streho, posebno Nemcem. Profesorji iz vseučilišča pripravljajo senatu protest proti adresi. V tem protestu pravijo, da praška univerza nima in ne sme imeti katoliškega značaja. — Tiskovne pravde so zdaj, hvala Bogu že bolj redke postale. Temu je vzrok, da je le že malo ktera številka naših časopisov, zaradi ktere bi vrednik ne bil že obsojen. — Dolgo že pričakujemo amnestije in upanje se nam je dalo, da pride o veliki noči.

Politični razgled.

Med tem ko ministerski listi (Mähr. Corr.) sami pritrjujejo needi- nost v vladnih krogih, in izvrstno dualistični časopisi s strahom vidijo kako nova era ni prinesla upanih zlatih časov in si ne morejo prikrivati, da stojimo pred pragom nove „nove ere“, med tem ko se pomenljive vesti čujejo o odstopu tega in tega ministra, o tej in oni poskušnji neznosno stanje v Avstriji popobljšati: prihaja iz Lvova novo poročilo o eni zadnjih poskušeni ministerstva, zdanjo sistemo obdržati in podpreti. „Corr.“ se namreč piše, da nekoliko poljske opozicije začena vsled ogerskega posredovanja zelo omahovati in z vlado paktirati. V nekterih (vladnih) krogih se upa tako Čehe osamiti. Poljski drž. poslanci, ki so zdaj na praznikih doma, boje vrlo

gimnaziji pridno slovenski učil. To nam daje upanje, da bodo vsi primorski škofje, ki imajo skupno semenišče v Gorici, tudi tu vpeljali podučevanje v našem jeziku, ker kaj koristi učencu učiti se na gimnaziji slovenski jezik, ako ga v semenišči pozabiti mora?! Vsi Jugoslovani se pa moramo ozirati na našo zvezdo presvitlega Jurija Štrosmajera, on je navdahnil glagolico novo življenje, on je pripravil na jugu ono častno in slavno mesto, ki ga je tu od pamtveka vživljal. Združimo se s prvim našim rodoljubom, in zahtevajmo pri vsaki priložnosti, da se nam zopet dade, kar smo imeli, da se povrne v našo cerkev narodna služba božja. Rim nam o tem ne more biti protivcen, ker kar so potrdili Ivan VIII., Urban VIII., Inocenc X. in XI. in Benedikt XIV., prave zvezde rimske stolice, tega nam tudi naš milosrčni Pij IX. odrekal ne bode, posebno ako pomisli, da od Nemčije in od Laškega brujejo mrzle sape mlačnosti, krivovrstva in neverstva čez slovensko mejo, da bi okužile po mogočnosti tudi srce Sloveniji! Ako Jugoslovani dobimo v cerkev glagolico, ki je največa slava naše prošlosti, bodemo v Bogu združeni stali kakor orijaška morská stena; sovražni valovi neverstva se bodo nad nami razbili in mi bodemo mirno vesljali v blaženo luko, kjer nas čaka prva sveta glagoljaša Ciril in Metod.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.) V.

Nenavadno je prevzelo precej jutraj vse prebivalce v Sutisci in po vsem okrogu, ko se je bilo razvedelo, da je zmanjkalo kraljice, da služabnice čisto nič ne znajo, kam. Še straže v samostanu in okrog prav nič ne vedo, kako in kaj. Zatorej iz početka menijo, da je kar natihoma sama kam šla v mesečini in da je zablodila. Skrbno jo iščejo nekoliko ure, kar zapazijo in razvé se okoli poludne, da tudi Ilije ni nikjer, prvega med kraljevimi perjaniki; naposled so zapazili, da manjka dveh najlepših kraljevih konjev. Strašno je ta novica razkačila Tomaževića.

„Ta ubeg je bil zmenjen.“ — vikne, „dirjajte na Hercegovinsko mejo in še dalje, ako bode treba, kraljevsko plačilo, kdor mi ji dobode — ali živa ali mrtva!“

Zavsedó konje in kakor po zraku, tako dirjajo k Hercegovinski meji — vsak po drugem potu. Ker je Tomažević obljubil jim dobro plačilo, dero

pomagajo. Upajmo, da je tudi med poljskim narodom stranka dr. Smolke močnejša kakor oni „omahovalcev.“

Cesar je imenoval nadvojvoda Albrehta, dozdanjega vrhovnega poveljnika armade, za generalnega inspektorja avstrijsko-ogerske vojske. Da prihaja to imenovanje ravno ob času, ko se kropča ogerska, skupni in enotni vojski sovražna levica, je jako pomenljivo, ker kaže, da se enota v vojski misli na najvišem mestu braniti.

Deželne zборе misli po najnovejših sporočilih vlada še le v avgustu sklicati a ne v maji kakor je bilo povedano. Če se pomisli, da se zdanja vlada cele na federalizem opominjajoče in centralističnim nameram malo služiče naprave deželnih zborov boji, ne vidi se čudno, da jih vedno odriava.

Vladna „W.Ztg.“ prinaša finančno postavo za leto 1869. veljajočo za Cislajtano. Razvidno je iz nje, da ima država potrebo izdati 299 milijonov in 326.671 gold. Denarja pak se bode iz raznih davkov in dohodnin spravilo skupaj 296 milijonov in 284,176 glđ. Torej pomanjkuje še čez tri milijone.

Dunajski list je te dni prinesel novico, da se širi glas po prestolnem mestu, da bode Beust odstopil od državnega kancelarstva in bode ta kancelarija čisto odpravljena. Vladi prijazni listi preklicujejo to novico ter hote dokazati, da za tak odstop ni vzroka.

Iz Prage smo že zadnjič poročali, da je v vseučiliščnem senatu nasvetoval rektor Šulte adreso na papeža, pa da profesorji protestirajo zoper sklep senatora. Denes je poročilo dopolniti s tem, da je v juridičnem doktorskem kolegiji skoro enoglasno sprejet bil Čeha dr. Gregra nasvet, naj se kolegij izreče odločno zoper pošiljanje adrese. Čehi in Nemci so glasovali z Gregrem. — Rektor Šulte misli vsled tega od svojega mesta odstopiti.

Česki listi poročajo, da je dobil namestnik Koller povelje pričujoč biti prvemu ministerskemu svetovalstvu, da svojo misel pove o odpravi izjemnega stanja v Pragi in okolici. Koller je šel v ta namen že na Dunaji Vzrokov bode pač težko našel, da ne bi priporočal, naj se precej odpravi „svobodno dobo“ gotovo malo čistilno stanje.

Goluhovski je te dni na Dunaji. Pravi se, da je ravno on zopet sprožil misel cesarjevega potovanja v Galicijo in da mu po sreči izide, ter je cesarjevo obiskovanje za junij gotovo.

Ogerski časopisi, namreč oni Deakove stranke preklicujejo vesti, kakor da bi se hotela vlada z levičnjaki pogajati. Obetajo, da bode desnica večino, katero jej je „narod dal za to, da jo v brambo ustave in nagodbe rabi“ tudi brezobzirno rabila. Ako bode res, trajalo bode najbrž samo tri leta, t. j. do prihodnjih volitev. Do tedaj se jej utegne še tisti upljiv izgubiti, kar ga je imela zdaj.

O prusko-ruski zvezi piše nek anglešk list: „Prusko vrhovno vladarstvo v Nemčiji in rusko vladanje v vzhodu si nikakor nista na poti; torej ni nobenega vzroka, da bi oske zveze med tema dvema vladama ne bilo. Ravno ker obe državi hočeta svoje meje razširiti, imati vzrok da sti v vojskinih rečeh vzajemni. Obe državi pa tudi imati eno in isto zaviro.“

Iz Italije prihajajo poročila, ktera trdijo, da zedinjena Italija v svoji notranji obliki nikakor ni dovršena. V zgornji in srednji Italiji je veliko upornosti proti denašnji kraljevski vladi in ker Mazzinijevi prijatelji pridno delajo, ni nemogoče, da se bodo osnovala povsod republikanske zarote. Zadnji čas so boje celo med vojaki našli sled obširne take zarote. Iz taciin razmer bode prišla ali ostreja samovlada, ali republika.

prvi dan lakomni zmerom naprej; moč krajino zagrne v svoj neprezorni zavoj, a mesec jo vendar le zmaguje, ali da si tudi, vendar ne morejo naprej po gorati krajini, po stoletnih dobravah; vstavijo se po vseh potih razteknjeni, da jim zopet prisije solnce in razjasni pota; obila rosa pada na zemljo in hladi jezdecem obraze, ki jim je razgrlela jih prodka ježa, jezdecem, ki počivajo pod mogočnimi hrasti in razgovarjajo se.

Trije perjaniki počivajo na stranskem potu, ki drži v globoke žlebine in na strmo skalovje na Hercegovinski meji. Precej časa je že, kar so pod košatim hrastom, ali nobeden ni izpregovoril še besedice ne.

„To je čudno!“ naposled spregovori eden, ki na hrast naslonjen zamišljen strmi pred-se.

„Kaj se ti tako čudno zdi, Staniša?“ — povpraša njegov tovariš z rokami pod glavjo v travi. Zagledal se je bil v miglajoče zvezde na nebu.

„Ker sta kraljica in Ilija pobegnili, to“, — odgovori Staniša.

„To je znamenje,“ — omeni prvi, „da na kralja Tomaževića dvoru se ne godi vse prav.“

„Meni se tudi dozdevlje, da ne,“ — odgovori zopet Staniša, „da si ne znam, kaj in kako.“

„Hm!“ — oglasi se tretji, ki nekoliko od drevesa na trati sedi in z glavo na koleno podprt nekaj premišlja.

„Kaj pa ti meniš, Mirko?“ — povprašata ga oba.

„Da, pošteno res je to, kar sta ugenila,“ — potrđi.

„Ali veš ti kaj več,“ — vsklikneta oba radovedno.

„In kaj bi vedel?“ — odgovori Mirko, „to znam, kar vesta vidva — nič; čutim pa, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. Nič več ni tako, kakor je bilo, ko je še rajni kralj bil živ: kjer je poprej cvela srčnost, tam zdaj bobotno raste hinavstvo, tako je na dvoru, kralj se vsakemu le laska, vsakomu smehlja; zakaj to? Kralj Štefan ni bil lizun, ali vendar je bilo vse drugače, da smo od same radosti poskakovali, ko je med nas stopil z odkritosrčnimi besedami: „Ej hrabri ste bili, zadovoljen sem z vami zato, junaci!“

„Pošteno res!“ — potrđita oba Mirkova tovariša.

„Ne znam, kaj je to,“ — govori ta dalje, „zdaj mi ni nič kaj posebno na mari ukaz, kakor bi mi bil sicer, tudi mi srce ne bije tako Tomaževiću —“

V Parizu vlada išče in nahaja vedno kako „občnemu redu nevarno“ upornost in take revolucionjske upornike pridno zapira.

V Rusiji se bode začelo nabiranje vojaških novakov, katero je bilo za september in oktober odločeno, že zdaj. Vse priprave morajo biti gotove, tako da bode gosposka na odločen ukaz vedno pripravljena.

Razne stvari.

* (Tabori na Slovenskem.) Kolikor se nam je do zdaj poročilo, imeli bomo to spomlad bojda vsaj sledeče tabore: 2. maja v Sevnici na Štirskem, 9. maja na Kalcu, 17. maja pri Vižmarjah poleg Ljubljane, 23. maja menda v Gorici. Dnovi pa kolikor nam znano, niso še določeni taborom pri Ormužu, Trstu, v št. Jerneji, na Koroškem, Frauhajmu, v Metliki in v Slov. Goricah. Ako se res, česar se popolnoma nadejamo, snidejo tudi ti tabori, obetana nam se za spomlad prav živo narodno življenje in slovenski program bo bolj in bolj jemal obveljaviti če že ne pri vladi, a vsaj med slovenskim prostim ljudstvom.

* (Iz Gradca) smo prijeli to objavo: „Glede na opombo v predzadnji številki „Slov. Naroda“ sem dolžen opomniti, da drugo polletje zaradi tega ničesa ne razlagam o slovenskem jezikanstvu in slovstvu na graškem vseučilišču, ker bi rad dodelal dva večja spisa, ter enega priobčil v letošnjem programu graške višje realko, enega pa izročil „Slov. Matici“ s prošnjo, da ga izda v posebnej knjižici. Drugo šolsko leto pa se bodem zopet redno poprijel svojega vseučilišnega posla timveč, ker me v tem poklicu s svojo veliko marljivostjo podpirajo obilica naših nadpolnih mladenčev, ki se izobražujejo na tukajšnjih visocih šolah.

Dr. G. Krek.

* (Deželno šolsko svetovalstvo) za Štajersko se ima kmalu izvoliti. Dva svetovalca voli cesar izmed učiteljstva, dva voli deželni odbor. Videli bomo ali se bode vedelo, da je na Štajerskem tretjina slovenskega prebivalstva, in ali bodo možje po tem. Da nam od deželnega odbora stajerskega nobenega Slovenca v to svetovalstvo ni upati, to že naprej vemo. Počakajmo da vidimo ali bode pač vlada ustavnemu cesarju predložila ktereга Slovenca?

* („Correspondance Tchèque“) list, ki ga Čehi izdajajo v Berlinu v francoskem jeziku, dela vladnim krogom veliko preglavice, ker neusmiljeno inostranskemu svetu razkriva avstrijsko svobodo. Ni čudo, da česki listi prinašajo novico, da je nek dunajski državnik razdražen rekel: dokler bode ta list izhajal, ne bo poravnana s Čehi.

* (O Janu Husu) je znani ruski slavist in zgodovinar Hilferding med drugim tako govoril: „Jan Hus je mož, ki je ohranil česki narod pred osodo, ktera je zadela slovanska plemena v Polabskem, v Pomoranih in v Šleziji, ki so utonili v nemštvo in ponemčili se. Da narod česki danes živi, da bode na čast Slovanstvu živel; to je vse zasluga njegovega velicega mojstra Jana Husa. Razen imen Cirila in Metoda ni v zgodovini slovanskega izobraževanja imena, ktero bi vsak Slovan izgovarjati imel z večim spoštovanjem od imena blažnega mučenika Jana Husa.“

* (Dr. Rieger) se je vrnil iz Pariza, kjer je bil častno sprejeman pri ministrih in sploh v političnih krogih, v Prago nazaj.

* (Iz okrajnega zastopa v St. Lenartu.) Okrajno glavarstvo mariborsko je naznanilo deželnemu odboru štirskemu veliki nered, ki vlada v imenovanem okrajnem zastopu glede uprave in pa neizmerno slabo stanje okrajnih cest. Odbor bo poslal 2 gospoda, ki imata stvar preiskati in poročati. Predstojnik tega zastopa je bil, ako ni še sedaj, deželni poslanec in odvetnik v Celji g. pl. Langer. Zastopništvo ni narodno.

„Tako, kakor jaz, meni tudi ne in meni ne,“ — razodeneta oba tovariša. —

„Ali, brata, ali sta zapazila denes,“ — govori Mirko dalje, „kako je kralj pisano gledal okrog sebe?“

„Kaj pak, da sva,“ odgovori Staniša, „kako se je tresel, kakor bi bila mrzlica drmla ga.“

„Vedigabog, kaj snujeta kralj in Radić tako skrivaj, Bog zna, kaj namerjata, — omeni tretji tovariš. Vojvoda se je na enkrat nekako poošabil, da se kralj čisto nič ne upa, da-si mu je strije, vraga! Zato se lahko rada imata, Tomažević pa je vendar-le kralj, a Radić le njegov vojvoda, kar pa je velika razlika; ali ni res, brata?“

„Bogme, da je!“ potrdi Staniša.

„Ali vesta brata,“ — spregovori na enkrat Mirko, „da meni to kar nič ni po vseči!“

„Kaj ne?“ — povprašata ga.

„I, da begamo za kraljico,“ — odgovori Mirko. „Le pomislita, da gremo za Štelanovo udovo in za našim starim bratom — za Iljo!“ —

„Oh! — hm!“ — huškneto pred se oba tovariša in umolkneto.

„Ti Staniša!“ razgrozi se na enkrat tovariš, na pol vstane s trate in zvesto gleda Stanišo, „ali bi ti zgrabil Iljo, ki je zmerom z nami vred bojeval in krvavel, kar pomnimo?“

„Ej to“, — ogne se Staniša odgovoru, „kako čudovito vprašanje! Tega sam ne znam, ali ne bilo bi tako lahko vjeti ga —“

„A kaj pa kraljico?“ — vpraša zopet poprejšnji.

„In kaj se ti vendar senja, Bogdan?“ — začudi se Staniša, „jaz — da bi kraljico prijel! Vendar bi mi roka vsahneti morala. Ali morda? Kaj meniš ti Mirko?“

„Jaz menim, da imaš prav,“ — odgovori Mirko.

„Kaj menita brata junaka,“ — povpraša ju zdaj tovariš in popolnoma vstane, „ali ni neumno to, da stičemo za kraljico?“ —

(Dalje prih.)

* (Železnica po dolnjem Kranjskem.) Po časnikih raznesena novica, da kupčijsko ministerstvo dolenske železnice ni vzelo v železniško postavno osnovo, je bila krivična, kajti kakor se nam je trdilo od podučene strani, je dolenska črta nasvetovana v tako imenovani dalmatinski železnici.

* (Okrajna šola slovenska), o kateri smo zadnjič enkrat poročali, se bo napravila v Šmarji celjskega okraja, kar s tem nadopolnujemo, ker so nekteri napačno mislili na Šmarje poleg Ljubljane.

* (Volitev deželnega poslanca v Kranji.) Pripoveduje se nam, da se za to volitev prvotne volitve volilnih mož ne bodo ponavljale, ampak da pojdejo tudi takrat k volitvi ravni isti zaupni možje, ki so prvokrat volili. Ker to ravnaje v postavi ni ravno določeno, kaže se iz tega, da si vlada od novih prvotnih volitev ne obeta nobenega vspela za svojo stran, t. j. da je Kranj in njegova okolica zanesljivo narodna. Tudi se nam potrjuje glas, da hoté volilci poslati g. dr. Razlaga v deželni zbor in bo imenovan gospod, ako ga volilci počastose svojim zaupanjem, volitev sprejel. V kratkem bo treba tudi nove volitve na mesto umrlega poslanca g. Santo Treo. Do zdaj ni še znano, kdo bo v Trebnjem kandidiral, ali koga bodo priporočali narodni krogi, —

* (Juri s pušo) prinaša sledeči očenaš državnega poslanca dr. Tomana. Oče Bajest! kateri si na Dunaji, slavno bodi tvoje ime; ohrani naše cesarstvo, zgodi setvoja politika, saj je edino prava na zemlji. Daj mi danes moj vsakdanji kruh, odpusti mi moje dolge kakor jaz odpuščam tebi, da ne vstvariš Slovenije; ne vpelji me v skušnjavo, saj sem — glasoval za dualizem; toraj me reši vsega hudega, Amen!

* (Naš rojak g. Meden,) ki je bojda zaradi bolehnosti pred nekterimi leti zapustil dunajsko opero, je 29. t. m. zopet javno pel v deželnem gledišču v Ljubljani. „Tagl.“, po katerem smo to novico posneli, piše o njem: „Gospod Meden, ki je kolikor vemo tukaj ta večer prvokrat javno nastopil, je dobro pel romanco Merkadantejevo, slovensko pesem Bendelnovo in pesem iz Fra Diavolo. Pevcu se vidi, da se je poprej temeljito učil petja, njegov glas je prijeten in mehak; ker se je po daljem petji očitno utrudil in je bilo čuti nekoliko hripavosti, smemo domnevati, da je pevčev organ bolehav, tako da se glas ne more popolnoma krepko razvijati.“

* (Truplo umrle grofice Marije Brandisove) se je vsled telegrafičnega dovoljenja ministra notrajnih zadev 27. marca položilo v grofovsko rako v slovenski cerkvi mariborski.

* (V Gradcu) se je osnovalo nemško-narodno politično društvo, ki v svojem oklicu razvija sledeče glavne programove točke: 1. državno združenje vse Nemčije (torej bi morala Avstrija vsakako na dvojce) 2. demokratsko republiko kot vladajoče državno načelo; 3. vojsko z Rimom. — Ko bi pač Slovan kaj takega javno izrekel! —

Odprl sem svojo

advokatno pisarnico

v Mariboru, Tegethofova ulica, nad prvim stropom nove hiše g. Girstmajr-ja.

Dr. Janko Serbec.

Dr. Dragotin Breznik,

odvetnik v Ptuiju,

naznanja, da odpre pisarno v svoji lastni, poprej Čuček-ovi hiši, br. 89 na trgu, 5. aprila 1869.

Hranilnično naznanilo.

Hranilnično ravateljstvo mestne srenje mariborske bo preložilo od 1. maja t. l. počenši uradne dneve, ki so bili do zdaj vsako sredo in saboto na vsak

torek in petek

od 8. do 12. ure dopoldne. O praznikih ne bo uradnih dni.

Od 1. do 15. julija in od 1. do 15. januarja vsacega leta je urad hranilnični za stranke zaprt, ker je treba o teh časih račune končavati.

Hranilnično vodstvo mestne srenje mariborske

25. marca 1869.

Dunajska borza od 31. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 90 kr. Kreditne akcije 317 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. — London 126 fl. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 71 fl. 45 kr. Srebro 124 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 104 fl. 50 kr. Cekini 6 fl. 01 kr.
Akcije narod. banke 780 fl. — kr.